

FACT SHEET

GENITALE WRATTEN

Genitale wratten worden veroorzaakt door een virus. Jaarlijks bezoeken zo'n 10.000 mensen de huisarts vanwege genitale wratten. Desondanks is de kennis over deze aandoening beperkt. Zo weten de meeste mensen niet dat het hier om een soa gaat. Ook is vaak onbekend, zelfs bij mensen die genitale wratten hebben, dat de wratjes terug kunnen komen.

- **Wat zijn genitale wratten?**
- **De gevolgen van genitale wratten**
- **Advies, onderzoek en behandeling**
- **Meer weten over genitale wratten**
- **De tien meest gestelde vragen over genitale wratten**

Wat zijn genitale wratten?

Genitale wratten worden veroorzaakt door een virus: het Humaan Papillomavirus (HPV). Er zijn veel verschillende HPV-typen. Slechts enkele daarvan veroorzaken genitale wratten; dat zijn meestal type 6 en 11. Van een aantal andere HPV-typen, zoals type 16 en 18, is vastgesteld dat deze baarmoederhalskanker kunnen veroorzaken. Doordat het hierbij ook om HPV-infecties gaat, zijn sommige vrouwen die genitale wratten hebben bang dat zij ook baarmoederhalskanker zullen krijgen. Er is echter geen samenhang vastgesteld tussen het hebben van genitale wratten en baarmoederhalskanker.

Klachten

De wratjes ontstaan vanaf vier weken tot een jaar na besmetting met het virus. Bij vrouwen kunnen de wratten op of rond de schaamlippen, in de vagina en/of op de baarmoedermond zitten. Bij mannen op en rond de penis. Bij mannen en vrouwen in of rond de anus.

Vaak zijn er eerst enkele kleine wratten die groter worden en zich uitbreiden. Ze doen geen pijn, maar kunnen soms jeuken. Bij vrouwen kunnen de klachten erger worden tijdens de menstruatie of de zwangerschap.

Het is soms moeilijk om de wratten te ontdekken. Bijvoorbeeld omdat de wratten heel klein zijn. Ook kunnen de wratten inwendig zitten en daardoor onopgemerkt blijven. Het komt ook voor dat iemand het wrattenvirus heeft, zonder dat hij of zij wratjes heeft. Die persoon kan het virus dan wel doorgeven.

Genitale wratten zijn niet ernstig. De aandoening is soms wel hardnekkig. Het aantal wratten kan zich snel uitbreiden. Dat is een onaangenaam gezicht. De wratten verdwijnen op de lange duur vanzelf. Bij 20% van de geïnfecteerden gebeurt dat na drie maanden, bij 70% na twee jaar. Toch is het is beter daar niet op te wachten. 'Jonge' wratten (minder dan drie maanden) zijn namelijk gevoeliger voor bepaalde behandelingen. Bovendien wordt door de wratjes weg te laten halen, het besmettingsrisico vermoedelijk kleiner.

Ook al worden de wratjes weggehaald, de kans blijft aanwezig dat de wratjes na behandeling terugkomen. Bij 25-30% van diegenen die zich laten behandelen, gebeurt dat binnen een half jaar. Ook bij personen bij wie de wratjes vanzelf zijn verdwenen, kunnen de wratjes na verloop van tijd weer terugkomen.

overdracht

Het virus dat de wratten veroorzaakt, wordt bijna altijd overgedragen door seksueel contact. Niet alleen wanneer iemand wratjes heeft, kan hij of zij het virus overdragen. Ook als er geen wratjes (meer) zijn, kan virusuitscheiding plaatsvinden. Het virus is niet alleen overdraagbaar op de slijmvliezen van de geslachtsdelen, maar ook bijvoorbeeld op de slijmvliezen van de anus. Welke plaatsen geïnfecteerd zijn, is afhankelijk van de manier waarop seks heeft plaatsgehad.

Het wrattenvirus kan ook worden overgedragen via bijvoorbeeld een handdoek of washand van iemand die genitale wratten heeft, of via de vingers, wanneer deze kort daarvoor met de genitaliën in aanraking zijn geweest.

preventie

Condooms beperken de kans op genitale wratten. Het condoom biedt echter geen 100% bescherming. Dat geldt vooral als de wratjes niet door het condoom worden bedekt. Virus-uitscheiding kan bovendien ook plaatsvinden op de huid rond de geslachtsdelen, die niet bedekt wordt door het condoom. Overigens is de vaste partner vaak al geïnfecteerd ook al heeft hij of zij geen wratjes. Condoomgebruik blijft echter van belang met het oog op de preventie van andere soa.

De gevolgen van genitale wratten

Genitale wratten kunnen jeuken. Tot ernstige lichamelijke complicaties leidt deze aandoening echter niet. Wel kunnen er psychosociale gevolgen zijn. Wanneer de wratten zich sterk uitbreiden, kan dat een vervelend gezicht zijn. Voor de patiënt brengt dat voornamelijk schaamtegevoelens mee.

Genitale wratten zijn een soa die vaak schuldgevoelens oproept. Ook gevoelens van spijt, woede en schaamte kunnen naar boven komen. Deze gevoelens worden vaak nog versterkt door het taboe rondom soa, waardoor veel patiënten met vrijwel niemand praten over de klachten.

Naast het lichamenlijk ongemak kan een infectie met genitale wratten ook relationele problemen veroorzaken. Het aangaan van een nieuwe relatie is soms moeilijk voor mensen met genitale wratten. De angst om het virus over te dragen op de partner, kan een grote druk op de relatie veroorzaken.

Bij patiënten met een vaste relatie kunnen genitale wratten ook relationele spanningen tot gevolg hebben.

Soms worden die veroorzaakt doordat de infectie het gevolg is van buitenechtelijke seks, soms doordat de patiënt is geïnfecteerd door de partner.

Advies, onderzoek en behandeling

Bij het vermoeden van genitale wratten, is een bezoek aan de huisarts, GGD of een soa-polikliniek aan te raden.

Voorafgaand aan het onderzoek zal de arts een aantal vragen stellen over lichamelijke klachten en andere verschijnselen, (on)veilig seksueel contact en mogelijke besmetting van of door je partner(s).

Tijdens het lichamelijk onderzoek worden de geslachtsdelen bekeken. Inwendig onderzoek kan noodzakelijk zijn. Soms wordt voor alle zekerheid onderzocht of de patiënt ook andere soa heeft.

Behandeling kan op verschillende manieren. De arts kan de wratten bevriezen, wegschroeven of chirurgisch wegsnijden. Het is ook mogelijk dat de patiënt de wratten zelf aanstipt. Dit moet dan volgens voorschrift van de arts gedurende enkele dagen van de week en gedurende enkele weken. Bij wratten in de schede of de plasbuis kan een crème worden voorgeschreven. In 25-30% van de gevallen komen de wratten enige tijd na de behandeling weer terug.

Tijdens de zwangerschap neemt het aantal wratten vaak toe. Bij zwangerschap zijn sommige behandelingen echter gevaarlijk voor het ongeboren kind, dus wacht de arts met behandelen of kiest voor een behandeling die geen gevaar oplevert. Na de zwangerschap worden wratten sowieso vaak een stuk minder of verdwijnen vanzelf.

Om te voorkomen dat opnieuw anderen worden geïnfecteerd met genitale wratten, kan het zinvol zijn na te gaan door wie de patiënt is geïnfecteerd en wie door de patiënt geïnfecteerd kan zijn.

Het virus is besmettelijk. Vooral als de wratten inwendig zitten kan je het gemakkelijk ongemerkt doorgeven. Bovendien kan het zich ook eenvoudig verspreiden, omdat er een lange periode ligt tussen infectie met het virus en het ontstaan van de wratten bij de

partner. De vaste partner is vaak al geïnfecteerd. Actieve bron- en contactopsporing (partnerwaarschuwing), zoals voor sommige andere soa gangbaar is, wordt bij genitale wratten niet geadviseerd.

Meer weten over genitale wratten

Voor meer informatie over veilig vrijen of soa, kijk op internet: www.soa aids.nl of bel de **aids soa-infolijn: 0900-204 204 0** (10 eurocent per minuut).

Schriftelijke informatie over soa en veilig vrijen is verkrijgbaar bij de GGD-en, soa-poliklinieken en bij (sommige) huisartsen.

De tien meest gestelde vragen over genitale wratten

1. Hoe weet ik dat ik genitale wratten heb?

Genitale wratten zijn bobbeltjes of uitstulpinkjes, die nog het meest lijken op piepkleine bloemkooltjes. Ze zitten op en rond de geslachtsdelen. Soms zitten de wratten inwendig. Dan zijn ze moeilijk te ontdekken. Als je vermoedt dat je genitale wratten hebt, ga dan naar een arts om je te laten onderzoeken.

2. Genitale wratten zijn redelijk onschuldig. Waarom moet ik me toch laten behandelen?

Op zich hoeft dat niet. Meestal gaan de wratjes vanzelf weg. Maar genitale wratten zijn de eerste drie maanden relatief gemakkelijk te behandelen. Bovendien kan het aantal wratten zich snel uitbreiden. Veel mensen vinden dat een onaangenaam gezicht. Als de wratten zich uitbreiden zijn ze ook moeilijker te behandelen. Bovendien zijn de wratten erg besmettelijk. Door je te laten behandelen, wordt je vermoedelijk minder besmettelijk.

3. Ik heb nog nooit geslachtsgemeenschap gehad. Toch heb ik genitale wratten. Hoe kan dat?

Genitale wratten worden meestal overgedragen via seksueel contact. Maar je kunt het ook krijgen als je bijvoorbeeld de handdoek of washand gebruikt van iemand die genitale wratten heeft en zich net met die handdoek heeft afgedroogd. Genitale wratten kunnen ook worden overgebracht via de vingers, als die kort tevoren in contact met de genitalien zijn geweest.

4. In hoeverre beschermt een condoom tegen genitale wratten?

Een condoom verkleint de kans op de meeste seksueel overdraagbare aandoeningen. Het biedt ook bescherming tegen genitale wratten, maar geen 100%. Omdat een condoom de geslachtsdelen nooit helemaal bedekt, blijft besmetting mogelijk

als de wratjes buiten de condoomrand zitten. Ook beschermt het condoom niet als er virusuitscheiding plaatsvindt op de huid rond de geslachtsdelen.

5. Ik heb wratten op mijn geslachtsdelen. Maar ook op mijn vingers. Zijn dit dezelfde wratten?

Genitale wratten worden veroorzaakt door een ander virus dan de wratten die je op je vingers hebt.

6. Onlangs ben ik behandeld voor genitale wratten. Ben ik er nu voorgoed vanaf?

Helaas kunnen genitale wratten ook na behandeling terugkeren. Dat gebeurt in 25-30% van de gevallen binnen een half jaar. Dit komt omdat het virus, ondanks de behandeling vaak toch achterblijft. Hoe eerder je je laat behandelen, des te makkelijker is de behandeling.

7. Ik kwam erachter dat ik genitale wratten heb. Ik ben nu ook zwanger. Wat zijn de gevolgen voor mijn baby?

De wratten hebben vrijwel nooit gevolgen voor de baby. Sommige behandelingen kunnen wel gevaarlijk zijn voor het ongeboren kind. Vertel daarom aan je arts dat je zwanger bent, zodat hij de behandeling hierop af kan stemmen. Na je zwangerschap kunnen de wratten een stuk minder zijn of zelfs vanzelf verdwijnen.

8. Ik heb geslachtsgemeenschap gehad met iemand die mij achteraf vertelde dat hij genitale wratten heeft. Moet ik nu naar de dokter?

De arts kan een aantal dingen voor je doen:

- *Als je zelf geen wratjes ziet, kan hij of zij kijken of hij met inwendig onderzoek wel wratjes ziet. Wrattjes komen binnen een jaar na de infectie te voorschijn.*
- *Je arts kan onderzoeken of je eventueel een andere soa hebt.*
- *Als je wratjes hebt, kan je arts deze eventueel behandelen.*

- *Als je geen wratjes hebt, kan de arts echter niet vaststellen of je bent geïnfecteerd. Je kunt het virus namelijk ook bij je dragen, zonder dat je wratjes hebt.*

9. Ik heb geen vaste partner. Moet ik veilig vrijen, nadat ik behandeld ben voor mijn genitale wratten?

Ook als de wratjes na de behandeling zijn verdwenen, is veilig vrijen belangrijk. Je weet namelijk niet zeker of je het virus kwijt bent. Veilig vrijen is bovendien niet alleen van belang om infectie met het wrattenvirus te voorkomen, maar ook om andere soa te voorkomen.

10. Ik wil zwanger worden. Kan dat tijdens de behandeling van genitale wratten?

Sommige medicijnen mag je niet gebruiken tijdens de zwangerschap. Dat geldt met name in de eerste drie maanden. Bespreek met je arts dat je zwanger wilt worden en stem de behandeling daar op af. Als je de wratten wilt behandelen voor je zwanger wordt en je kiest voor een middel dat schade aan het ongeboren kind kan verrichten, zorg dan voor een goed anticonceptiemiddel tijdens de behandeling.